

КОНСПЕКТ – ПИСМЕН ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
ЗА МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА „СЪВРЕМЕННИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ
ТЕХНОЛОГИИ“ (2-семестриална програма)

Тема 1. Подходи към дефинирането и интерпретацията на стратегиите за обучение – сравнение и последици от избора.

Тема 2. Множествените интелигентности-интерпретации в образователен контекст.

Литература към теми 1 и 2:

1. Гарднър, Х. Нова теория за множествените интелигентности на 21 век.С., 1999.
2. Делибалтова, В. Реципрочното обучаване – българската перспектива. ГСУ, книга Педагогика, том 104, 2010.
3. Orlich, D. et al. Teaching Strategies: A Guide to Effective Instruction. 9th Ed. 2010.
4. Silver, H., J. Hanson, P. Schwartz. Teaching Styles & Strategies. Thoughtful Education Press, 1996.

Тема 3. Ценности и ценностна система – същност и особености; хоризонтална и вертикална йерархия на ценностите в образователното съдържание; терминални и инструментални образователни и възпитателни ценности.

Тема 4. Граждански ценности и гражданско образование – проекции в учебното съдържание. Образователни и възпитателни ценности.

Литература към теми 3 и 4:

1. Андреев М. Съдържание на обучението. В: Процесът на обучението. Дидактика. Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, София, 1996.
2. Байчинска Кр. Ценности, ценностен стрес, ценностна криза. София, 1994.
3. Стракова, Л. Ценностни ориентации и ценностно развитие на учениците. ИПК РАЦИО-90, София, 1999.
4. Стракова, Л. Граждански ценности и гражданско образование. Университетско издателство Св. Климент Охридски“, София, 2021.

Тема 5. Основни понятия в полето на компетентностния подход в образованието – компетентност, трансверсални компетентности, ключови компетентности, функционални познавателни компетентности. Четири модуса на компетентностната компетентност на съвременния учител.

Тема 6. Базови методически интегрирани подходи за формиране на трансверсални, ключови и функционални познавателни компетентности – глобални идеи, педагогически концепции, методическа реализация. Проектиране на образователна иновация в контекста на компетентностния подход – основна структура и съдържание на параметрите.

Литература към теми 5 и 6:

1. Измерения на компетентността. Сборник. София, УИ „Свети Климент Охридски“, 2021.

2. Рашева-Мерджанова, Я. Базови методически подходи за трансверсални компетентности. Просто 6+. С., УИ „Свети Климент Охридски“, 2014.
3. Рашева-Мерджанова, Я. Синергетическа философия на образованието. Синергетическа философия. Синергично образование. С., УИ „Свети Климент Охридски“, 2017.
4. Рашева-Мерджанова, Я. Компетентностният подход в съвременното образование – между философската основа, методическата реалност и духовните предизвикателства. – В: 35 години факултет по педагогика – приемственост и бъдеще. УИ „Св. Климент Охридски“, 2021.
5. Рашева-Мерджанова, Я. Компетентностно иновирание в образованието. С., УИ, 2023.
6. Учебна документация – стандарти за учебно съдържание, учебни програми, Наредба за учебниците и учебните помагала.

Тема 7. Същност на проблема за отпадането на децата от училище.

Тема 8. Причини за отпадането на децата от училище – икономически, етнокултурни, социални, образователни.

Литература към теми 7 и 8:

1. Димитрова, М. (2014) Отпадане на деца от образователната система – причини, превенция и реинтеграция на отпаднали ученици. - Българско списание за образование, брой 2, 2014.
2. Изгубено бъдеще? Изследване на феномените на необхващане в училище. (2013) Детски фонд на обединените нации (УНИЦЕФ). - [rsn-fianl-bul-final06n.pdf \(ubb-pensions.bg\)](#)
3. Лавренцова, Е. (2016) Основни предпоставки за ранно отпадане от училище. Тракийски университет, Педагогически факултет, Годишник, Том XIII, 2016, с. 47-61. - [2_ElenaLavrentsova.pdf \(uni-sz.bg\)](#)
4. Миткова, Г., И. Илиев. Отпадането от училище - между митовете, стратегиите, законите и реалността. Център за младежки и образователни дейности, Силистра, 2005.
5. Нончев, А., П. Мондон, М. Донкова, В. Миленкова, Л. Стракова, Р. Русева. Причини за отпадане на децата от училище в България. С., 2006.
6. Тилкиджиев Н., В. Миленкова, К. Петкова, Н. Милева. Отпадащите роми. Изследователски труд. С., Институт Отворено общество, 2009.

Тема 9. Актуални стратегически приоритети на европейските образователни политики. Водещи европейски инструменти за управление на качеството в европейското образователно пространство. Сравнителен анализ на стратегически европейски и национални приоритети за развитие на образованието до 2030 г.

Тема 10. Практически измерения и предизвикателства при реализацията на европейските образователни политики в национален контекст. Анализ на добри практики в България.

Литература към теми 9 и 10:

1. Стратегически документи за развитие на образованието (официален сайт на МОН)
2. Европейски политически документи в сферата на образованието (официален сайт на МОН)